

och utlåningsbelopp, än ock att tills vidare, och intill dess Riksdagen annorlunda beslutar, tillsätta kontorsstyrelserna, förordna om deras funktioner och sättet för dessas utöfvande, bestämma arfvoden för styrelseledamöterna, besluta om tjenstemännens antagande, göromål och aflöning samt i öfrigt vidtaga alla erforderliga åtgärder för kontorens öppnande hvart efter annat före utgången af nyssnämnda år 1888.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1885.

Anders Nilsson,
för Villands härad.

N:o 58.

Af Herr Ivar Månsson i Träa: Om upphörande af den i provinserna Skåne, Halland, Blekinge och Bohus län nu utgående kyrkotionde.

Bland skatter, som allenast hvilat på jorden eller hemmantalet, är den i provinserna Skåne, Halland, Blekinge och Bohus län utgående kyrkotionden. Denna utgift är ingalunda obetydlig utan snarare tvärtom, i det den mångenstädes betydligt öferskrider kronotionden. Det är ej nog dermed, att denna afgift uttages ensamt af hemmantalet för att bygga och underhålla församlingens kyrka med hvad dertill hör och derigenom fritager andra fastighetsegare från att dertill bidra, utan från kyrkotionden utgå till universitetet i Lund och bibeltryckningen m. m. mycket stora belopp,

hvarigenom ovedersägligen jordbrukarne i de nämnda provinserna få, på ett sätt som ingen annan af landets inbyggare, bidraga till upprätthållande af gemensamma statsinstitutioner. Den på detta sätt staten tillkommande inkomst är upptagen i statsverkspropositionen till innevarande Riksdag till en summa af 258,000 kronor.

Redan under femtonhundratalet upphörde denna tionde att utgöras i det öfriga Sverige; endast sådan, som i form af tertialtionde utgår till prestens lön, samt den, hvilken under namn af kronotionde ingår till staten, kvarstå; och dessa båda tiondeslag utgå äfven i Skåne, Halland, Blekinge och Bohus län utom kyrkotionden.

Mig synes vara med billighet och rättvisa förenligt och ingalunda för tidigt, att dessa provinsers jordbrukare i detta fall åtnjöte samma rätt som det öfriga landets invånare, och att sålunda kyrkotionden upphörde att utgå, detta så mycket hellre, som 1876 års Kongl. författning stadgar: att all fastighet skall lika bidraga till kyrkobyggnad med hvad dertill hörer efter samma grunder, som gälla för öfriga kommunalutskylder.

Att Kongl. Maj:t i sin nådiga proposition N:o 1 till innevarande Riksdag ej föreslagit någon förändring eller afskrifning å kyrkotionden, i likhet med t. ex. hvad å räntor och kronotionden är föreslaget, måste antagligen berott derpå, att Kammarkollegium och Statskontoret, hvilka myndigheters yttrande i ärendet Kongl. Maj:t, på grund af skatteregleringskomiténs utlåtande, infordrat, föreslagit: att församlingarne i de forna danska provinserna borde i ärendet höras; och hafva må hända ej dessa svar hunnit så tidigt inkomma, att ärendet från Kongl. Maj:t kunnat föreläggas Riksdagen. Församlingarnes yttranden hafva emellertid nu samtliga till Kammarkollegium inkommit och i de allra flesta fall, åtminstone inom Malmöhus län, utfallit fördelaktigt för afskrifningen.

Skatteregleringskomitén har i sitt utlåtande af den 13 September 1882 (sid. 192) föreslagit: »att, der sådant ännu icke skett, den till andra än församlingarnes egna ändamål anordnade kyrkotionden i Skåne, Halland, Blekinge och Bohus län indrages till kronan emot ersättning och omsättes i penningar, enligt den för kronotiondens omsättning stadgade grund, samt afskrifves på sätt om grundskatter i allmänhet varder stadgadt». Deröfver hafva Kammarkollegium och Statskontoret i sitt yttrande till Kongl. Maj:t af den 14 November 1882 (sid. 58 c. rad. 4 nedifrån) anført bland annat, »att genom bifall till komiténs nu föreliggande förslag i denna fråga endast en jemförelsevis mindre del af samtliga kyrkotionden uti berörde provinser komme att afskrifvas, men deremot den större delen att fortfarande på öfligt sätt utgöras, hvarigenom ett af de hufvudsakligaste ändamålen med hela afskrifningen, eller likformighet i beskattningen, skulle i väsentlig mån förfelas,

anse kollegierna sig böra i underdånighet hemställa, huru vida Eders Kongl. Maj:t må finna skatteregleringskomiténs ifrågavarande förslag omedelbart och för det närvarande föranleda till någon Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning till Riksdagen. I detta uttalande af Kammarkollegium och Statskontoret, hvarigenom är antydt, att hela kyrkotionden bör försvinna, ligger oförtydbart rätt och billighet, ty genom att fritaga jordbrukarne inom de nämnda provinserna från utgörande af ifrågavarande tionde har man endast gjort dem likställiga här vid lag med det öfriga landets inbyggare; och enhet och likställighet i beskattningen måste vara det mål, hvarför representationen upprigtigt och allvarligt bör sträfvä.

Med stöd af hvad jag nu haft äran anföra får jag föreslå,

att Riksdagen för sin del ville besluta, att den i provinserna Skåne, Halland, Blekinge och Bohus län nu utgående kyrkotionden måtte med innevarande års slut upphöra att erläggas; och att den i Kongl. Maj:ts proposition till innevarande Riksdag beräknade inkomsten af kyrkotionden för år 1886 med 258,000 kronor måtte från statens inkomster uteslutas.

Stockholm den 28 Januari 1885.

Ivar Månsson.

Häruti instämma:

Nils Nilsson.

Mårten Trulsson.

S. Andersson.

Nils Persson.
